

3. MELLÉKLET ÁLTALÁNOS RÖVIDÍTÉSEK

abstr. ▪ abstract (kivonat)	it. ▪ italic (kurzív)
AT ▪ Altes Testament (Ószövetség)	jav. ▪ javított
Aufl. ▪ Auflage (kiadás)	Jg ▪ Jahrgang (évfolyam)
Ausg. ▪ Ausgabe (kiadás, közlés)	k. ▪ kánon
Ausw. ▪ Auswahl (válogatás)	k. n. ▪ kiadó nélkül
Bd(e). ▪ Band, Bände (kötet, kötetek)	kán. ▪ kánon
bearb. ▪ bearbeitet (feldolgozta)	kb. ▪ körülbelül
begr. ▪ begründet (alapította)	köt. ▪ kötet
bzw. ▪ beziehungsweise (illetve)	Kr. e. ▪ Krisztus születése előtt(i)
c. ▪ című	Kr. u. ▪ Krisztus születése után(i)
cf. ▪ confer (vesd össze)	l. még ▪ lásd még
cit. ▪ citatum (idézet)	lábj. ▪ lábjegyzet
cod. ▪ codex (kódex)	loc. cit. ▪ loco citato (idézett hely)
col. ▪ columna (hasáb)	Mitarb. ▪ Mitarbeiter (munkatárs)
CV ▪ curriculum vitae (önéletrajz)	Mitverf. ▪ Mitfervasser (társzerző)
ders. ▪ derselbe (ugyanő)	Mitw. ▪ Mitwirkung (közreműködés)
Dr. v. dr. ▪ doktor	n. ▪ nélkül
Druck. ▪ Druckerei (nyomda)	N. T. ▪ New Testament (Újszövetség)
é. n. ▪ év nélkül	NB. ▪ nota bene (Jegyzed meg jól!)
ead. ▪ eadem (ugyanő, nőnemben!)	neubear. ▪ neubearbeitet (átdolgozott)
eccl. ▪ ecclesia (egyház)	No(s) ▪ number(s) (szám, számok)
ed. ▪ edited (kiadás v. szerkesztette)	not. ▪ notice (jegyzet)
Einl. ▪ Einleitung (bevezetés)	Nr(n). ▪ Nummer(n) (szám, számok)
erw. ▪ erweitert (bővített)	nr. ▪ numerus (szám)
et al. ▪ et alii (és mások)	NT ▪ Neues Testament (Újszövetség)
etc. ▪ et cetera (és így tovább)	ny. r. ▪ nyilvános rendes
ev. ▪ evangélikus	ny. rk. ▪ nyilvános rendkívüli
évf. ▪ évfolyam	nyilv. ▪ nyilvános
fej. ▪ fejezet	o. ▪ oldal
ford. ▪ fordította	O. T. ▪ Old Testament (Ószövetség)
h. é. n. ▪ hely és év nélkül	old. ▪ oldal
h. n. ▪ hely nélkül	op. cit. ▪ opus citatum (idézett mű)
Hg. ▪ Herausgeber (szerkesztő)	orig. ▪ originale (eredeti)
hittud. ▪ hittudomány, hittudományi	ort. ▪ ortodox
Hrsg. ▪ Herausgeber (szerkesztő)	összeáll. ▪ összeállította
hrsg. ▪ herausgegeben (szerkesztette)	p. ▪ pont v. pagina (oldal)
i. h. ▪ idézett hely(en)	párh. ▪ párhuzamos (hely v. helyek)
i. m. ▪ idézett mű	passim ▪ több helyütt is
ibid. ▪ ibidem (ugyanott)	pl. ▪ például
id. ▪ idem (ugyanaz)	prof. ▪ professzor
ill. ▪ illetve v. illustrated (illusztrált)	prot. ▪ protestáns
impr. ▪ imprimatur (nyomtatható)	r. k. ▪ római katolikus

ref. ▪ református
repr ▪ reprint
ritk. ▪ ritkán használatos
röv. ▪ rövidítés, rövidítette
s. a. ▪ sine anno (év nélkül)
s. l. ▪ sine loco (hely nélkül)
S. ▪ Seite (oldal)
sic! ▪ így!
sk. ▪ és a következő
skk. ▪ és a következők
sor. ▪ sorozat
stb. ▪ és a többi
szerk. ▪ szerkesztette, szerkesztő
Szt. ▪ Szent
szül. ▪ született
teol. ▪ teológia, teológiai
ti. ▪ tudniillik
tkp. ▪ tulajdonképpen
trad. ▪ traduction (fordította)
trans. ▪ translation (fordította)
tsz. ▪ tanszék
ú. f. ▪ új folyam
ua. ▪ ugyanaz
ui. ▪ ugyanis
ún. ▪ úgynevezett

uo. ▪ ugyanott
uő ▪ ugyanő
utánny. ▪ utánnyomás
übers. ▪ übersetzt (fordította)
v. ▪ vagy
vál. ▪ válogatta
vall. ▪ vallás, vallási
verb. ▪ verbessert (javított)
Verf. ▪ Verfasser (szerző)
Verl. ▪ Verlag (kiadó)
vgl. ▪ vergleiche (vesd össze)
vhány ▪ valahány
vhogy ▪ valahogy
vhol ▪ valahol
vhonnan ▪ valahonnan
vhová ▪ valahová
vki ▪ valaki
vmely ▪ valamely
vmerre ▪ valamerre
vmi ▪ valami
vmilyen ▪ valamilyen
vol(s). ▪ volume(s) (kötet, kötetek)
vö. ▪ vesd össze!
z. B. ▪ zum Beispiel (például)

4. MELLÉKLET

EGYHÁZI-TEOLÓGIAI ÍRÁSMŰVEK RÖVIDÍTÉSEI

1. Írásművek, amelyekre a főszövegben rövidítéssel hivatkozhatunk

II. János Pál pápa enciklikái, apostoli buzdításai, apostoli levelei stb., vagyis azok az írásai, amelyeknek latin (általában két szóból álló) címe van.¹⁷ Ugyanígy más pápák esetében. Ilyenek például:

- ChL II. János Pál *Christifideles laici* kezdetű apostoli buzdítása a világi hívőkről (1988)
EN VI. Pál *Evangelii Nuntiandi* kezdetű apostoli buzdítása a mai világ evangelizálásáról (1975)
ES VI. Pál *Ecclesiae sanctae* kezdetű motu proprioja néhány zsinati határozat alkalmazási szabályairól (1966)
MM XXIII. János *Mater et Magistra* kezdetű enciklikája társadalmi kérdésekről (1961)
RM II. János Pál *Redemptoris missio* kezdetű enciklikája a missziós megbízatásról (1990)

CIC *Az egyházi törvénykönyv. A Codex Iuris Canonici hivatalos latin szövege magyar fordítással és magyarázattal*, Szent István Társulat, Budapest, 2001, 4., jav. és bőv. kiadás.

KÁD A KLÉRUS KONGREGÁCIÓJA: *A katekézis általános direktórium*, Szent István Társulat, Budapest, 1998.

MKD A MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KAR ORSZÁGOS HITOKTATÁSI BIZOTTSÁGA: *Magyar kateketikai direktórium*, Szent István Társulat, Budapest, 2000.

STh Aquinói Szent Tamás: *Summa theologiae*.

2. Írásművek, amelyekre csak lapalji jegyzetben hivatkozhatunk

AAS *Acta Apostolicae Sedis*, Roma, 1909-től.

EV *Enchiridion Vaticanum. Documenti del Concilio Vaticano II e della Santa Sede*, Edizioni Dehoniane, Bologna, 1993-től

KEK *A Katolikus Egyház katekizmusa*, Szent István Kézikönyvek, 6., Szent István Társulat, Budapest, 2002.

LThK³ WALTER KASPER (Hrsg.): *Lexikon für Theologie und Kirche*, Bde. 1–11, Herder, Freiburg im Breisgau – Basel – Wien, 1993–2001, dritte, völlig neu bearbeitete Auflage.

OR *L'Osservatore Romano*, Città del Vaticano, 1849-től.

PG *Patrologiae Cursus completus*, Series Graeca, ed. J.P. Migne, Paris, 1857–1886.

PL *Patrologiae Cursus completus*, Series Latina, ed. J.P. Migne, Paris, 1844–1864.

SCh *Sources Chrétiennes*, Cerf, Paris, 1941-től.

Stb.

¹⁷ Korábban a Szent István Társulat a *Pápai Megnyilatkozások* című sorozatban jelentette meg ezeket. A Szentatya halála után azonban egy háromkötetes gyűjteményben javított változatban is közzétette. Amennyiben módunkban áll, mindig ebből a háromkötetes kiadványból idézzük őket: DIÓS ISTVÁN (szerk.): *II. János Pál megnyilatkozásai. Pápai dokumentumok 1978–2005*, 1–3 kötet, Szent István Társulat, Budapest, 2005.

5. MELLÉKLET A SZENTÍRÁS KÖNYVEI ÉS RÖVIDÍTÉSÜK

Ószövetség

Teremtés könyve	Ter	Példabeszédek könyve	Péld
Kivonulás könyve	Kiv	Prédikátor könyve	Préd
Leviták könyve	Lev	Énekek éneke	Én
Számok könyve	Szám	Bölcsesség könyve	Bölcs
Második Törvénykönyv	MTörv	Sirák fia könyve	Sir
Józsue könyve	Józs	Izajás könyve	Iz
Bírák könyve	Bír	Jeremiás könyve	Jer
Rut könyve	Rut	Siralmak könyve	Siral
Sámuel I. könyve	1Sám	Báruk könyve	Bár
Sámuel II. könyve	2Sám	Ezekiel könyve	Ez
Királyok I. könyve	1Kir	Dániel könyve	Dán
Királyok II. könyve	2Kir	Ozeás könyve	Oz
Krónikák I. könyve	1Krón	Joel könyve	Jo
Krónikák II. könyve	2Krón	Ámosz könyve	Ám
Ezdrás könyve	Ezd	Abdiás könyve	Abd
Nehemiás könyve	Neh	Jónás könyve	Jón
Tóbiás könyve	Tób	Mikeás könyve	Mik
Judit könyve	Jud	Náhum könyve	Náh
Eszter könyve	Esz	Habakuk könyve	Hab
Makkabeusok I. könyve	1Mak	Szofoniás könyve	Szof
Makkabeusok II. könyve	2Mak	Aggeus könyve	Ag
Jób könyve	Jób	Zakariás könyve	Zak
Zsoltárok könyve	Zsolt	Malakiás könyve	Mal

Újszövetség

Máté evangéliuma	Mt	Timóteusnak írt I. levél	1Tim
Márk evangéliuma	Mk	Timóteusnak írt II. levél	2Tim
Lukács evangéliuma	Lk	Titusznak írt levél	Tit
János evangéliuma	Jn	Filemonnak írt levél	Filem
Apostolok Cselekedetei	ApCsel	Zsidóknak írt levél	Zsid
Rómaiaknak írt levél	Róm	Jakab levele	Jak
Korintusiaknak írt I. levél	1Kor	Péter I. levele	1Pt
Korintusiaknak írt II. levél	2Kor	Péter II. levele	2Pt
Galatáknak írt levél	Gal	János I. levele	1Jn
Efezusiaknak írt levél	Ef	János II. levele	2Jn
Filippieknek írt levél	Fil	János III. levele	3Jn
Kolosszeieknek írt levél	Kol	Júdás levele	Júd
Tesszalonikaiaknak írt I. levél	1Tessz	Jelenések könyve	Jel
Tesszalonikaiaknak írt II. levél	2Tessz		

6. MELLÉKLET

A II. VATIKÁNI ZSINAT DOKUMENTUMAINAK RÖVIDÍTÉSEI

- AA *Apostolicam Actuositatem*, határozat a világi hívők apostolkodásáról (1965)
- AG *Ad Gentes*, határozat az egyház missziós tevékenységéről (1965)
- CD *Christus Dominus*, határozat a püspökök lelkipásztori hivataláról (1965)
- DH *Dignitatis Humanae*, nyilatkozat a vallásszabadságról (1965)
- DV *Dei Verbum*, dogmatikai konstitúció az isteni kinyilatkoztatásról (1965)
- GE *Gravissimum Educationis*, nyilatkozat a keresztény nevelésről (1965)
- GS *Gaudium et Spes*, lelkipásztori konstitúció az egyházzal a mai világban (1965)
- IM *Inter Mirifica*, határozat a tömegkommunikációs eszközökről (1963)
- LG *Lumen Gentium*, dogmatikai konstitúció az egyházzal (1964)
- NA *Nostra Aetate*, nyilatkozat az egyház és a nem keresztény vallások viszonyáról (1965)
- OE *Orientalium Ecclesiarum*, határozat a keleti katolikus egyházakról (1964)
- OT *Optatum Totius*, határozat a papnevelésről (1965)
- PC *Perfectae Caritatis*, határozat a szerzetesélet korszerű megújításáról (1965)
- PO *Presbyterorum Ordinis*, határozat a papi szolgálatról és életről (1965)
- SC *Sacrosanctum Concilium*, konstitúció a szent liturgiáról (1963)
- UR *Unitatis Redintegratio*, határozat az ökumenizmusról (1964)

(TÖZSÉR Endre, *Dolgozatírás. Szabályzat és útmutatás*, h.n. 2006,
<http://www.sapientia.hu/hu/letolthetodokumentumok/jegyzet/fundamentalis-jegyzet-20090112>, 2009.09.27, 41–45.)